NÖVÉNYTERMELŐ KFT. JÖVEDELMÉNEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA AZ EU-BAN

GERGELY ISTVÁN dr. – TENK ANTAL dr. – SZENTIRMAY ANDRÁS

ÖSSZEFOGLALÁS

Az EU csatlakozást követően a növénytermeléssel foglalkozó gazdaságok esetében – a támogatások emelkedésének hatására – jelentősen növekedhet a jövedelem. A gabonaféléknél a támogatástöbbleten túl az intervenciós felvásárlási rendszer még tovább növeli, egyben kiszámíthatóbbá is teszi az egy hektárra jutó eredményt, melynek jelenlegi értéke megkétszereződhet. A napraforgónál – miután ára nem szabályozott – , a jövedelmi viszonyokban jelentős változás nem következik be, a prognosztizált árcsökkenés kompenzálja a támogatási többletet. A közösségi szabályozás átvétele következtében – kizárólag az értékesítési ár emelkedésének hatására – megközelítően 80%-kal nőhet a cukorrépa egy hektárra vetített jövedelme, s ez az ágazat adja egyben a legnagyobb jövedelmet. A növénytermelésben a termelési költségeknek inflációt meghaladó mértékű növekedése várható. A verseny-, és a koncentrációs folyamatok erősödése miatt a jövőben szinte elkerülhetetlen a termelőknek valamilyen formában történő együttműködése, termelésük és értékesítésük koordinálása.

BEVEZETÉS

Az EU csatlakozást követően kedvező irányban változnak a szántóföldi növénytermeléssel foglalkozó vállalkozások jövedelmi viszonyai. Az EU források és a nemzeti támogatások együttesen az agrárgazdaság jelenleginél nagyobb, szélesebb körű és új elemekkel bővülő támogatását teszik lehetővé. Ha a dolgok a mostani várakozások szerint alakulnak, akkor 2004-ben mintegy 300 milliárd Ft támogatási keretre számíthat az agrárgazdaság. Ennek a felét a növénytermelést érintő területalapú támogatások teszik ki. Nagyon fontos körülmény, hogy a magyar agrárgazdaság felzárkózási feltételeinek leginkább megfelelő nemzeti támogatások fennmaradhatnak.

A tanulmány alapjául szolgáló Kft. tényleges adatait felhasználva modellszámításokat készítettünk az EU-csatlakozás várható hatásainak bemutatására, az időjárási extrém 2003. évi viszonyok miatt a 2002. évi adatok alapján. A 2002. évi támogatásokat azonban – a 2003. évi támogatási normatívák figyelembevételével – korrigáltuk, aminek a bázisévben elért jövedelem szempontjából van jelentősége.

A tanulmányban szereplő Kft-t három családtag alapított 1994-ben. Állandó alkalmazottainak száma négy fő. A vállalkozás ügyvezetője agrármérnöki képesítéssel rendelkezik. A társaság saját tőkéje 27 051 E Ft, 2002. évi eredménye 21 285 E Ft. Rendelkezik a termeléshez szükséges valamennyi eszközzel, idegen szolgáltatást csak minimális mértékben vesz igénybe. Az eszközállomány nettó értéke 52 577 E Ft. (lásd: 1. táblázat.) A működést tagi kölcsönből, illetve hosszú

lejáratú bankhitelből finanszírozza. Működési területe Észak-Dunántúl. A művelt földterület 452 ha, amelynek minősége, elhelyezkedése, tagoltsága jó. Átlagos aranykorona érték 21,4. Közlekedési szempontból kedvező fekvésű, a nagy piacok, felvásárló vállalatok közvetlen közelében helyezkedik el.

1. táblázat

A társaság fontosabb mérlegadatai

Befektetett eszközök	52 589 000 Ft	Saját tőke	27 051 000 Ft
Immateriális javak	12 000 Ft	Jegyzett tőke	3 000 000 Ft
Tárgyi eszközök	52 577 000 Ft	Tőketartalék	6 818 000 Ft
Forgóeszközök	32 501 000 Ft	Eredmény tartalék	-4 052 000 Ft
Készletek	17 164 000 Ft	Mérleg szerinti eredmény	21 285 000 Ft
Követelések	7 438 000 Ft	Kötelezettségek	58 048 000 Ft
Pénzeszközök	7 902 000 Ft	Rövidlejáratú köt.	58 048 000 Ft
Eszközök összesen:	*85 099 000 Ft*	*Források összesen:*	*85 099 000 Ft*

Forrás: KFT mérlege, 2002

A TÁMOGATÁSOK ALAKULÁSA

Az összehasonlítások bázisául választott 2002. évi alapadatok (vetésterületek, termésátlagok, értékesítési árak) a bázisév tényleges értékei, a támogatások azonban – ahogy erről szó volt már – a 2003. évi normatívák alapján korrigált értékek. 2004-ben, a csatlakozás első évében a várható közvetlen és közvetett nemzeti támogatásoknál, valamint az árbevételeknél és a jövedelem kalkulációjánál a bázisévi vetésterülettel, illetve termésátlagokkal számoltunk. A tanulmány készítésekor a Magyar Köztársaság által választott úgynevezett egyszerűsített közvetlen területalapú támogatás rendszere már ismert volt, így a számítások annak figyelembevételével készültek. A Kft 2002-ben a 2. táblázatban található növényeket termelte, az ott látható hozamokkal és árbevételekkel.

2. táblázat

A növénytermesztés bázisévi árbevétele

Növény	Terület ha	Termés-átlag t/ha	Összes hozam t	Értékesítés ár Ft/t	Árbevétel Ft/ha	Árbevétel E Ft
Őszi búza	200	5,2	1036,8	22 314	116 032	23 206
Oszi árpa	16	2,9	46,4	21 850	63 365	1 014
Napraforgó	49	2,4	117,6	63 267	151 841	7 440
Kukorica	125	7,2	921,6	22 689	163 361	20 420
Cukorrépa	62	42,3	2622,6	8 896	376 301	23 331
Összesen	452	-	-	-	167 181	75 411

Forrás: KFT nyilvántartás, 2002

A jelenleg még érvényben lévő szabályok alapján a gazdaságot a bázisévben a 3. táblázat szerinti támogatások illették meg.

A földalapú támogatás a cukorrépa vetésterülettel csökkentett 390 ha területre 7000 Ft/ha összeggel kalkulálva 2 730 000 Ft, ami a teljes (452 hektáros) területre vetítve 6040 Ft/ha támogatást jelent. A gázolaj jövedéki adó visszatérítés a teljes területre maximális (90 l/ha) felhasználás mellett 2 766 000 Ft, ami egy hektárra 6120 Ft. A biztosítási támogatás a fizetett díj 30%-a, aminek egy hektárra jutó része 655 Ft. A kamattámogatás a hosszú lejáratú, 40 millió Ft összegű forgóeszközhitel éves támogatási összege (a jegybanki alapkamat 40%-a), ami egy hektárra 2.588 Ft. Ezek együttes összege egy hektárra vetítve 15 403 Ft.

3. táblázat

A bázisévi támogatások hektáronként és összesen

Támogatás típusa	Támogatás Ft/ha	Támogatás összege E Ft
Földalapú támogatás	6 040	2730
Gázolaj jövedéki adó visszatérítés	6 120	2766
Biztosítási díj visszatérítés	655	296
Kamattámogatás	2 588	1170
Összesen:	*15 403*	*6962*

Forrás: Saját kalkuláció

A bázisév jövedelmének számításakor a 2. táblázatban szereplő értékesítési árakkal és hektáronkénti hozamokkal kalkuláltunk, melyeket kiegészítettünk a 2003. évi szinten kalkulált, különböző címeken kapott támogatások összegével. (Lásd: 4. táblázat.)

4. táblázat

A bázisév korrigált költség-, árbevétel és jövedelem adatai

Növény	Terület ha	Termelési költség Ft/ha	Árbevétel és támogatás Ft/ha	Jövedelem Ft/ha	Ágazati jövedelem Ft
Őszi búza	200	104 400	132 395	27 995	5 599 000
Őszi árpa	16	87 900	79 728	-8 172	-130 752
Napraforgó	49	117 600	168 204	50 604	2 479 596
Kukorica	125	133 300	179 724	46 424	5 803 000
Cukorrépa	62	252 000	385 664	133 664	8 287 168
Összesen	*452*	*133 485*	*182 242*	*48 757*	*22 038 012*

Forrás: Saját kalkuláció

A 2004. év május elsejét követően jelentősen növekszik a közvetlen, földalapú támogatás összege. A kifizetés módjául választott úgynevezett egyszerűsített metodika lehetővé teszi, hogy jobban figyelembe vegyék a magyar sajátosságokat és így nagyobb terület, egyben több termelő legyen támogatható. A megegyezés

szerint összesen 4,3 millió hektárra kerül szétosztásra a 25%-os uniós, valamint a 30%-os nemzeti támogatás. A szétosztható összeg nem változik, vagyis maradnak a koppenhágai megállapodásban meghatározott értékek: (3 487 792 ha x 4,73 t referencia hozam x 63 eurónak a 25+30 százaléka, azaz 259 832 millió euró uniós támogatás + 311 798 millió euró nemzeti támogatás), összesen 571 630 millió euró. Ez az összeg a 2004. évi 255 Ft/euró prognosztizált árfolyammal átszámítva 145 766 milliárd forint együttes támogatást jelent. Ha ezt az összeget a 4,3 millió hektár földalapú támogatásra jogosult területre arányosan felosztjuk, akkor hektáronként 33 900 Ft együttes (uniós és nemzeti) támogatást kapunk. Ez az összeg elvileg még módosulhat, ha a jelenleg is folyó brüsszeli tárgyalások során tisztázásra kerülnek a felosztás pontos elvei, illetve ha a magyar kormánynak sikerül további támogatási címeken a nemzeti támogatási részt növelni. A 33 400 Ft/ha területalapú támogatás jelentős jövedelemnövekedést eredményez a vizsgált vállalkozásnál. Az összehasonlítás során változatlan mértékűnek vettük a kamattámogatást, mivel az szerződéssel biztosított, valamint a biztosítási díj-, és a gázolaj jövedéki adó visszatérítést, amelyek a jelenlegi ismeretek szerint 2004-ben is érvényben maradnak. (Lásd: 5. táblázat.)

5. táblázat

A támogatások várható alakulása 2004-ben

Növény	Terület ha	Támogatás bázisévben Ft/ha	Támogatás 2004-ben Ft/ha	Támogatás növekmény Ft/ha	Támogatás növekmény Ft	Támogatás növekedés %
Őszi búza	200	16 363	42 763	26 400	5 280 000	161,3
Őszi árpa	16	16 363	42 763	26 400	422 000	161,3
Napraforgó	49	16 363	42 763	26 400	1 293 600	161,3
Kukorica	125	16 363	42 763	26 400	3 300 000	161,3
Cukorrépa	62	9 363	9 363	í	0	0
Összesen	*452*	*15 403*	*38 182*	*22.779*	*10 295 600*	*147,9*

Forrás: Saját kalkuláció

ÚJ FELVÁSÁRLÁSI REND, INTERVENCIÓ, KVÓTA

A 2004-es esztendőtől kezdődően a *gabonaféléknél* érvénybe lép az intervenciós felvásárlási rend. Ennek lényege, hogy valamennyi piaci szereplő a referencia hozam mértékéig jogosult az előre meghirdetett áron és minőségi paraméterek mellett termését az Európai Uniónak értékesíteni. Ennek a rendszernek különös jelentősége alacsony piaci áraknál van, mivel ilyenkor védőárként funkcionál a meghirdetett ár. A 2004-es évre az intervenciós ár 101,31 euró/t, azaz 25 834 Ft/t (1 euró = 255 Ft).

Az intervenciós felvásárlási áron minden termelő felajánlást tehet november 1. és május 31. között (az érintett növények: búza, durum búza, kukorica, árpa, rozs, szemes cirok). A rendszertől azt várják, hogy a piaci árak a jövőben követik a mindenkori intervenciós árakat, vagyis a felvásárlók a számukra leginkább megfelelő minőségért megadják ezt az árat. Ez azt jelenti, hogy a gazdálkodók a gabonaféléket minimum az intervenciós áron tudják értékesíteni, amennyiben a minőségük megfelel a követelményeknek.

A napraforgónál árcsökkenés prognosztizálható, aminek az az oka, hogy a növényolaj tőzsdei cikk, ahol az ár jelen-

tősen esett. Ezzel ellentétes (tehát árnövelő hatású) a forint meggyengülése. Mindezek együttes hatásaként a napraforgó 2004. évi értékesítési árát 56 000 Ft/tonna értékre várják.

A cukorrépa árrendszere szintén jelentősen változik. Ez a növény az ún. kemény szabályozású, azaz kvótázott termékek csoportjába tartozik. A 2003-ban megszületett szakmaközi megállapodás alapján a Kft 3000 tonna termelési joggal rendelkezik, amely a jelenlegi termelési színvonal mellett 60-65 ha cukorrépát jelent. Az ágazat az Unión belül az egyik legjövedelmezőbb, legbiztosabb piacú növény, ezért a termelési jognak, a kvótának komoly vagyoni értéke van. A 2004-es esztendőtől hazánk is átveszi az uniós szabályozást, így jelentősen nő az értékesítési ár. A 2003-as esztendőben a felvásárló Magyar Cukor Rt. egy tonna 16%-os cukortartalmú répa után 65,5 kg cukor árát térítette, kilógrammonként 139 Ft-os áron. Eszerint a szabványos cukorrépa nettó felvásárlási ára 9104,5 Ft/tonna lesz. (A vizsgált gazdaság a bázisévben csupán 15,6% cukortartalmú cukorrépát termelt, ezért szerepel a 2. táblázatban 8896 Ft/t értékesítési ár.) A 2004. évben változik a feldolgozók és termelők közötti elszámolási rendszer. Az új elszámolás során a felek egy tonna 16%-os cukortartalmú répából közösen 130 kg cukorkihozatalt fogadnak el, amit egymás között 58-42% arányban osztanak meg. Így a termelőt a 130 kg 58%-a, azaz 75,4 kg cukor ára illeti meg, amit az intervenciós áron, 631 Euró/tonna értékben számolnak el. Mindezek alapján a szabványos (16% cukortartalmú) répa ára 12 132 Ft/tonna értékben várható. Ha a bázisévhez hasonlóan elvégezzük az alacsonyabb (15,6%-os cukortartalomra vonatkozó) korrekciót, akkor összehasonlítható árként 2004-ben 11 812 Ft/t értékesítési árat kapunk. A szabályozás nagyon szigorúan korlátozza (mintegy 400 454 tonnában) Magyarország cukortermelési lehetőségét, ami felett csak rendkívül nyomott világpiaci áron lesz mód az értékesítésre, támogatás erre a mennyiségre nem igényelhető. Ebből eredően a termelők számára megszűnik az ún. B kvóta, amit eddig 80%-os áron értékesítettek. A jövőben ezen az áron már csak a termelési jognak megfelelő, szerződött cukorrépát lehet eladni. Mindezek ellenére az új rendszer javítja a Kft jövedelempozícióját azzal a megjegyzéssel, hogy a cukorrépa termelési kockázata nagy, hiszen a ráfordítások értéke kétszeres az átlagosnak. Mindezek figyelembevételével a 2004-es (támogatás nélküli) árbevétel a 6. táblázat adatai szerint alakul.

6. táblázat

A 2004. évi támogatás nélküli árbevétel

Növény	Terület ha	Termés t/ha	Termés t	Ért. ár Ft/t	Árbevétel Ft/ha	Árbevétel E Ft
Őszi búza	200	5,2	1036,8	25 834	134 337	26 867
Őszi árpa	16	2,9	46,4	25834	74 917	1 198
Napraforgó	49	2,4	117,6	56 000	134 400	6 585
Kukorica	125	7,2	921,6	25 834	186 005	23 250
Cukorrépa	62	42,3	2622,6	11 812	499 648	30 978
Összesen	*452*	-	*4745,0*	-	*196 632*	*88 878*

Forrás: Saját kalkuláció

A 6. táblázatból jól látható, hogy a napraforgó kalkulált árcsökkenése ellenére a gabonaféléknél életbe lépő intervenciós árrendszer, valamint az új cukorrépa árképzés hatására 17,9%-kal növekszik a Kft támogatás nélküli árbevétele.

A JÖVEDELEM VÁRHATÓ ALAKULÁSA CSATLAKOZÁS UTÁN

A jövedelemkalkulációban a prognosztizált infláció, valamint a szigorodó gazdálkodási és versenyfeltételek miatt 8%-os költségnövekedéssel számolunk. Ez a ráfordításnövekedés elégségesnek látszik a bér- és segédüzemi, valamint az input anyagköltségek emelkedésének fedezésére, illetve az utófinanszírozásból eredő magasabb kamatráfordításokra. Az árbevétel tartalmazza az előzőekben bemutatott árváltozásokat, valamint a megnövekedett támogatásokat. A teljes árbevétel összege meghaladja a 106 millió forintot, ami több mint 30 millió forintos, azaz 40,7%-os növekedést jelent a bázisévhez viszonyítva. (Lásd: 7. táblázat.)

7. táblázat

A 2004. évben várható költség-, árbevétel és jövedelem alakulása

Növény	Terület ha	Termési költség Ft/ha	Árbevétel és támogatás Ft/ha	Jövedelem Ft/ha	Ágazati jövedelem Ft
Őszi búza	200	112 752	177 100	64 348	12 869 600
Őszi árpa	16	94 932	117 680	22 748	363 968
Napraforgó	49	127 008	177 163	50 155	2 457 595
Kukorica	125	143 964	228 768	84 804	10 600 500
Cukorrépa	62	272 160	509 011	236 851	14684 762
Összesen	*452*	*144 164*	*234 820*	*90 656*	*40 976 425*

Forrás: Saját kalkuláció

Meg kell jegyezni, hogy mind az uniós, mind pedig a nemzeti támogatások utófinanszírozásúak. Ez azt jelenti, hogy a kalkulált támogatásokhoz reálisan csak a következő év elején lehet hozzájutni. A tárgyévi mérlegben azonban – ha a kifizetéssel nincs probléma – szerepeltetni lehet.

A támogatások lehívásának az első esztendőben komoly veszélyei is vannak. Rövid a felkészülési idő, jelenleg a pontos szabályok még nem, vagy csak részben ismertek. Az igénybevételhez szükséges felkészültséggel a gazdálkodók többsége nem rendelkezik. Az érdekképviseletek, kamarák, hivatalok támogató, iránymutató, közvetlen segítségére nagy szükség van, ezért az itt dolgozók kiképzése és elegendő létszámra való feltöltése elengedhetetlen. Jól szervezett kommunikációval mozgósítani szükséges valamennyi érdekeltet a teendők időbeni és precíz elvégzésére. Nemcsak a gazdálkodóknak, hanem az egész nemzetnek érdeke, hogy az igénybe vehető támogatásoknak lehetőleg a teljes összege a címzettekhez eljusson.

Az részletes kalkulációk nélkül is látható, hogy EU csatlakozás a vizsgált gazdaságban jövedelemnövekedést eredményezhet. A növekedés mértéke azonban eltérő az egyes növénykultúráknál. Természetesen ehhez az is szükséges, hogy káresemény ne következzen be és átlagos időjárási (elsősorban csapadék) viszonyok legyenek. (Lásd: 8. táblázat)

8. táblázat

A jövedelem alakulása 2004-ben

Növény	Terület ha	Jövedelem bázisévben Ft/ha	Jövedelem 2004-ben Ft/ha	Jövedelem növekmény Ft/ha	Jövedelem növekmény Ft	Jövedelem növekedés %
Őszi búza	200	27 995	64 348	36 353	7 270 600	229,8
Őszi árpa	16	-8 172	22 748	30 920	494 720	-
Napraforgó	49	50 604	50 155	-449	-22 001	-
Kukorica	125	46 424	84 804	38 380	4 797 500	182,6
Cukorrépa	62	133 664	236 851	103 187	6 397 594	177,2
Összesen	*452*	*48 757*	*90 656*	*41 899*	*18 938 413*	*185,9*

Forrás: Saját kalkuláció

A 8. táblázatból (és az előzőekben bemutatott számításokból) az látható, hogy az őszi búza, az őszi árpa és a kukorica esetében a támogatás és az intervenciós árképzés együttes hatására a hektáronkénti jövedelem az átlagot meghaladó mértékben emelkedhet. A napraforgó esetében a már most előre jelezhető árcsökkenést a jelentősen növekvő támogatás éppen csak kompenzálni tudja. Mivel ez esetben egy kevésbé szabályozott, tőzsdei cikkről van szó, az árkockázat nagy, szemben a gabonafélékkel, ahol az intervenciós felvásárlási lehetőségnek köszönhetően az ár jól behatárolható. A cukorrépa egy hektárra vetített jövedelem-növekménye kissé elmarad a gabonafélékétől, de a jövedelemtömegtöbblet közel háromszorosa a gabonafélékének. Ennél a növénykultúránál azonban lényegesen nagyobbak a ráfordítások, valamint az agronómiai, termesztéstechnikai kockázatok. A fixen megállapított ár miatt csupán a termékmennyiség és annak minősége van befolyással a jövedelemváltozásra. A 9. táblázatban a költség-, és árbevételarányos jövedelmezőségi mutatókat foglaltuk össze.

9. táblázat

Jövedelmezőségi mutatók változása

Növény	Jövedelmezőségi mutató (%)			
	Költségarányos		Árbevétel-arányos	
	2002	2004	2002	2004
Őszi búza	26,8	57,1	24,1	36,3
Oszi árpa	- 9,2	24,0	- 12,9	19,3
Napraforgó	43,0	39,5	33,3	28,3
Kukorica	34,8	58,9	28,4	37,1
Cukorrépa	53,0	87,0	35,5	46,5

Forrás: Saját kalkuláció

AZ EU CSATLAKOZÁS „ÁRNYOLDALA"

Az eddigiekben az EU csatlakozás várható pozitív hatásaival foglalkoztunk. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy 2004. május elsejét követően a világ legnagyobb belső piacán, minden eddiginél nagyobb piaci versennyel szembenézve kell a hazai termelőknek helytállniuk.

A csatlakozást követően a gazdasági verseny igen határozott erősödésével le-

het számolni, elsősorban a termelői körben. Ennek legfőbb oka, hogy az előzőekben bemutatott támogatás (és az ebből származó jövedelemnövekedés) miatt élesedik a verseny a földbérletért, a megművelhető földért és a mezőgazdasági vállalkozásokért. Ebben a versenybe aktívan közrejátszanak majd a jogszabályok, törvények kiskapuit megtalálva a külföldi tőkeerős gazdálkodók, befektetők. Ez óhatatlanul a földbérleti díjak emelkedéséhez, a földárak erőteljes növekedéséhez vezet. E változások miatt az ágazatból jövedelemkivonás következik be, amit a szektoron kívüli fogyasztásra fordítanak. Az átlagos (20 AK) értékű földek után jelenleg fizetett 12 000-15 000 forint bérleti díj minimum megkétszereződhet.

Jelentős versenyelőnyt élvezhetnek azok a termelők, akik saját tulajdonú szántóterületen gazdálkodnak. Folyamatosan nő a földjük értéke, ezáltal vagyonuk és jövedelmük emelkedik.

A tőke- és eszközhiányos, kellő felkészültséggel nem rendelkező törpegazdaságok nem tudják kihasználni a kedvezőlehetőségeket, a versenyben alulmaradnak. A piacok egységesülésével a feldolgozói, felvásárlói oldalon tovább erősödnek a koncentrációs folyamatok. Az EU piacra vonatkozó egységes versenyszabályok kedveznek a multinacionális vállalatoknak.

Az elmondottakból egyenesen következik a magyar termelők számára az erős, egységes érdekvédelem és érdekérvényesítés kényszere. Ennek megvalósításához kedvező jogszabályi környezet és támogatás szükséges. Fontos feladat a termelők felvilágosítása és motiválása. Az Európai Unióban jól bevált szervezeti formák hazai elterjesztése sürgető feladat. Ezek nemcsak az érdekérvényesítés hatékony kereteit teremthetik meg, hanem eszközei lehetnek további uniós támogatások befogadásának. Az egyre erősebb összefogásra, a szervezettség növelésére, a minőség javítására – mint a versenyképesség legfőbb tényezőire – a már eddig is jól működő középgazdaságoknak is egyre nagyobb szüksége lesz.

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

(1) Fehér István: Az EU csatlakozási tárgyalások eredményei a mezőgazdaságban és a vidékfejlesztésben. Gazdálkodás, 2003. 3. szám, 68-77. pp. – (2) Nagy Frigyes: Az Európai Unió élelmiszergazdasága. Második, átdolgozott kiadás. Budapest, 2003. – (3) Agrárium. XIII. évf. 10. szám – (4) FVM-AIK Gabona és Rizs Intervenciós végrehajtási kézikönyv. Agroinform, 2003. 3. szám – (5) Országos kalászos gabona tanácskozás. Budapest, 2003. 02. 27. – (6) Georgikon Napok, Keszthely. 2003. 09. 25-26. – (7) Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Ötödik, átdolgozott kiadás, 2002.

EXPECTED INCOME OF CROP PRODUCTION COMPANIES AFTER EU ACCESSION

By:
GERGELY, ISTVÁN – TENK, ANTAL – SZENTIRMAY, ANDRÁS

Following EU accession the income of crop production companies may increase significantly due to increased support. In addition to increased cereal subsidies, the system of intervention buying may further increase, perhaps even double the value of produce per hectare, while at the same time it allows company income to be more easily predictable. The price of sunflower seed is not regulated therefore the income from its cultivation is not expected to change; in-

creased subsidy will be offset by predicted decrease in price. As a consequence of adopting community regulations the income from sugar beat per hectare may rise by 80% due to an enhanced market price, rendering the sector the most profitable. Expected increases in production costs in crop cultivation may exceed the rate of inflation. Due to competition and trends toward production concentration the cooperation of producers and the coordination of their production and marketing will in future be unavoidable.